

adversarial form with hearings the complainant's legal position and authority of the pre-trial investigation or the prosecutor which decision, action or omission are appealed and researchers the arguments which they confirm their claims; 3) adjudication and announcement of the decision on the consideration of the complaint.

Key words: the adversarial principle; pre-trial criminal proceedings; appealing the decisions, actions or omissions; the investigating judge.

УДК 343.161

Л.М. Москвич

КОРУПЦІЙНІ ДЕТЕРМІНАНТИ У СУДОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

У статті досліджено причини корупції в судовій системі України. Сформульовано поняття й ознаки корупції в суді. Виділено об'єктивні й суб'єктивні чинники судової корупції. Зазначено види корупційних практик у судовій владі. Наведено організаційно-правові засади усунення передумов для корупційної практики в процесі здійснення судочинства. Проаналізовано практику притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності за проступки, пов'язані з корупційними проявами. Зазначено заходи зі зменшення корупційних ризиків у судовій системі. Висловлено рекомендації з удосконалення законодавства про судоустрій щодо попередження корупції в системі судової влади.

Ключові слова: суд, судова система, корупція, детермінанта, суддя, корупційна практика, корупційний ризик.

Постановка проблеми. Проблема корупції у судовій владі – типове явище для країн перехідного типу розвитку, для більшості яких корупція у судовій владі спричиняє набагато більше шкоди, ніж будь-яка інша, оскільки навіть припущення, що судові органи є корумпованими, породжує в широкого загалу сумніви в ефективності антикорупційної діяльності як такої і, взагалі, щодо ефективності захисту права судовими засобами. За таких умов створення ефективних механізмів подолання й попередження цього негативного явища в органах судової влади є найбільш складним елементом антикорупційної стратегії. Тому які складнощі (економічні, політичні) не виникали б у держави у цій царині, необхідно докладати максимальні зусилля, щоб такі стратегії якомога повніше втілювались у життя. Процес цей тривалий, бо передбачає не лише створення відповідного правового фундаменту й достатньо високого рівня розвитку економіки України, а й змін у психології її громадян, для яких досі залишається характерним високий рівень сприйняття корупції як соціального явища (зокрема й схильності до корупційних моделей поведінки) [1, с. 5–8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попри те, що окремі аспекти корупційної поведінки представників судової влади досліджувались у працях В.Д. Бринцева, М.В. Буруменського, В.В. Городовенка, Ю.М. Грошевого, В.Т. Маляренка, А.М. Марцинкевича, В.В. Сердюка та

ін., однак перманентні «гучні» й маловідомі факти корупції у суддівському середовищі безумовно свідчать про актуальність подальшої наукової розробки цієї проблематики.

Формування цілей. Метою статті є дослідження корупційних детермінант у судовій системі України.

Виклад основного матеріалу. Системність, як ключова ознака корупції, зумовлює нагальну потребу застосування таких же за масштабом системних засобів протидії, які можуть розглядатися як інструменти легітимачії публічної влади взагалі й судової, зокрема. Передувати створенню ефективних державних механізмів протидії корупції повинен аналіз типових (можливих) проявів корупції, характерних саме в судовій владі.

Корупція в судовій системі може бути визначена, як використання суддями й посадовими особами, які здійснюють адміністративне управління судовими органами, своїх організаційних і владних повноважень усупереч установленим Конституцією й законодавством норм їх функціонування. Вона має свою специфічність, оскільки у випадку одержання неправомірної вигоди в обмін на застосування своїх владних повноважень суддя виносить рішення або вирок від імені держави й таким чином *фактично прикривається нормою права*.

Ще однією з особливостей корупції в судових органах є її *латентність*, за якої практично виключається ситуація, коли суддя сам особисто намагає на пропозицію йому якоїсь неправомірної вигоди й отримує її від безпосередньо зацікавленої особи.

Інша риса судової корупції полягає в її *корторативності*, якою можна пояснити відсутність кримінальних справ, порушених за фактами цього явища в судах.

Перейдемо до визначення й вивчення основних чинників, що детермінують корупційні процеси в судових органах, що дозволить сформулювати пропозиції, спрямовані на попередження делегітимачії судової влади. Фахівці виокремлюють соціально-економічні, політичні, соціально-психологічні й правові чинники, детермінуючі такі процеси [2, с. 47–58]. У свою чергу правові чинники можна класифікувати на дві групи – об'єктивні та суб'єктивні.

Об'єктивні пов'язані з недосконалістю законодавства, що регламентує проходження справи скрізь судову систему. Йдеться про такі правові засади судочинства, як-то: а) неточність існуючих у законі формулювань, зумовлених недосконалістю законодавчої техніки, що, у свою чергу, створює передумови неоднозначності підходів до їх системного тлумачення й до різного використання оціночних понять; б) брак єдиних стандартів правової технології забезпечення якості судових рішень; допустимість дискреційних повноважень, непрозорість механізму прийняття певних процесуальних рішень і вчинення процесуальних дій; в) недоліки в орга-

нізації діловодства в суді з питань розподілу справ між суддями, направлення рішень до Єдиного державного реєстру судових рішень, а також вжиття інших організаційних заходів; г) недоліки правової регламентації статусу суддів і працівників суду, особливо стосовно зобов'язань суддів щорічно подавати для оприлюднення декларації про майно, доходи, витрати й зобов'язання фінансового характеру.

Суб'єктивні чинники, що детермінують корупційні процеси в судовій владі, пов'язуються з низьким рівнем професійної культури загалом і правової, зокрема, із правосвідомістю носіїв владних повноважень – суддів, а також працівників апарату суду. У цьому аспекті ключовою засадою протидії корупції вбачається оптимальна кадрова політика в суді, а саме: а) упровадження ефективного оцінювання наявних професійних якостей у кандидата на ту чи іншу посаду в суді з висновком про можливість учинення ним корупційного правопорушення чи схильність до цього; б) використання ефективного внутрішньосистемного й зовнішнього контролю за професійністю діючих кадрів; в) утілення в життя відповідних стандартів професійної поведінки; г) наявність дієвої системи підвищення кваліфікації (професійної якості) суддів і працівників суду тощо.

Із точки зору зручності для аналізу існуючі (можливі) корупційні практики в судовій владі можуть бути поділені на дві групи. Це корупція при здійсненні судочинства та корупція, що має місце при організаційному забезпеченні роботи суду.

Як уже наголошувалося, авторитет судів не може ґрунтуватися виключно на формальних засадах їх діяльності. Перш за все він досягається суспільною довірою до правової та громадянської, а отже, справедливої позиції суддів, що впливає із судових рішень і дій осіб, які займають адміністративні посади в судах. Будь-які потворні, принизливі, підступні чи аморальні вчинки й рішення ніколи не будуть сприяти підвищенню довіри населення до судової влади. Саме тому до організаційно-правових засад усунення передумов для корупційної практики в процесі здійснення судочинства можуть бути віднесені: ефективний громадський контроль за відправленням правосуддя, публічність діяльності й відкритість судової влади. Іншими словами, забезпечення максимальної доступності судових рішень, широке використання інституту участі народу в здійсненні судочинства, гласність судового процесу є не тільки механізмами взаємодії судової влади й суспільства, інструментами легітимації судової влади (про що вже йшлося раніше), а й гарантіями попередження корупції у судочинстві.

Як свідчить дисциплінарна практика суддів, до основних корупційних практик у судочинстві належать: неповідомлення всіх учасників судового процесу, які беруть участь у судовому розгляді, про дату й місце судового розгляду, а також незалучення до справи третіми особами суб'єктів, чії права

або інтереси вочевидь буде зачіпати судові рішення; безпідставна відмова учасникові процесу в ознайомленні з матеріалами справи чи в здійсненні повного фіксування судового засідання; фальсифікація протоколу судового засідання; умисне невнесення до протоколу судового засідання певних свідчень від осіб, які брали участь у засіданні, якщо ці свідчення мали важливе значення для об'єктивного вирішення спору; знищення матеріалів звукозапису; прийняття ухвали про забезпечення позову, якщо застосування відповідних заходів не є необхідним, обмежує права й свободи особи або якщо при цьому має місце заздалегідь вирішення питань, пов'язаних із розглядом справи по суті; прийняття до розгляду й розгляд справи з порушенням правил підсудності, установлених процесуальним законодавством; порушення правил внутрішнього розподілу справ у суді відповідно до спеціалізації суддів; вирішення в судовому рішенні питань, що вже вирішені в іншому судовому рішенні, що набрало законної сили [3].

Серед питань організації судового процесу, які із самого початку були спрямовані на зменшення корупційних ризиків, є скорочення процесуальних строків. Автори Закону України «Про судоустрій і статус суддів» анонсували останнє як один із способів подолання судової тяганини, а саме: строки розгляду справ у кожній інстанції не повинні перевищувати місяця-двох, а в деяких категоріях справ – 20, 15 чи навіть 5-ти днів. Однак, як показує практика, при значному суддівському навантаженні, вимога дотримання передбачених строків судового провадження призводить до порушення процесуальних прав сторін і поверхневого розгляду справ. У результаті Україна має на сьогодні швидке, але неякісне правосуддя і, як наслідок, обігрувані передумови для корупційної практики – сотні тисяч скарг до Вищої ради юстиції про порушення строків розгляду справ, яка отримала право з їх допомогою маніпулювати суддями. Не допомагає в цій ситуації ані скорочене провадження в адміністративному судочинстві, ані заборона апеляційним судом повертати справи на новий розгляд, ані інші закладені в законі механізми, спрямовані на розвантаження судів.

Уважаємо, що для запобігання корупційних проявів у процесі судочинства доцільним буде запровадження відповідних організаційно-правових заходів, що полягають, перш за все, у внесенні змін до Законів України «Про судоустрій та статус суддів»: а) щодо обов'язкового розміщення на загальнодоступних офіційних Інтернет-порталах щорічної інформації про кількість і категорії розглянутих справ окремими судами, кожним суддею цих судів із зазначенням кількості скасованих чи змінених рішень та ухвал, підстав скасування чи зміни останніх, а також наявності порушених дисциплінарних проваджень і прийнятих рішень про притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності; б) стосовно запровадження уніфікованості конструкції «конфлікт інтересів у сфері

правосуддя» як ситуації, за якої пряма чи непряма особиста зацікавленість судді впливає (або може вплинути) на неупереджене й об'єктивне виконання ним судових функцій або при існуванні загрози виникнення протиріччя між особистою зацікавленістю судді й законними інтересами сторін судового процесу – фізичних, юридичних осіб чи держави; в) одним із випадків конфлікту інтересів у сфері правосуддя передбачити недопущення перебування на посадах судді й голови суду вищої інстанції цієї юрисдикції осіб, які є родичами чи свояками, і неприпустимість розгляду місцевими судами справ за участю особи, яка є головою апеляційного суду цього ж апеляційного округу; г) щодо запровадження в судах офіційної уніфікованої загальнодоступної системи про рух справи в суді через мережу Інтернет із вірогідною заборонаю розголошення відомостей, що дають можливість ідентифікувати фізичну особу; д) визначення права особи на законне, обґрунтоване та справедливе судове рішення як основоположний принцип судочинства.

Що стосується організаційно-правових засад попередження корупції при організаційному забезпеченні судової діяльності, то слід особливо відзначити введення в судах системи автоматизованого розподілу справ між суддями, що здійснюється на випадковій основі під час реєстрації в суді кримінальних справ, позовних заяв, заяв, клопотань, скарг, інших документів, які можуть бути предметом судового розгляду. При визначенні персонального складу суду для розгляду конкретної справи за допомогою такої системи враховується черговість, ступінь завантаженості, спеціалізація кожного судді й вимоги процесуального закону щодо складу суду. Проте, як свідчить практика, використання автоматизованого розподілу справ між суддями не стало панацеєю від корупційних ризиків, зокрема, має місце несанкціоноване втручання в роботу автоматизованої системи документообігу, від чого не застрахований будь-який програмний продукт. Для попередження можливості стороннього втручання в роботу такої системи пропонуємо низку механізмів технічного захисту, як-то, використання в переліку суддів не їх прізвищ, а певних порядкових номерів, що відображають їх навантаження на поточний момент; щоденну зміну порядкового номера суддів у списку, серед яких розподіляються справи тощо.

Із втіленням у судову практику автоматизованої системи розподілу справ між суддями хоча й була виключена можливість участі суддів і голови суду в розподілі справ, однак остаточно не усунуто випадки, коли голови судів або їх заступники продовжують використовувати адміністративні механізми тиску на суддів, а саме: маніпулювання ними при вирішенні питань про відпустки, забезпечення їх житлом тощо. При цьому голови судів, зазвичай, не несуть ніякої відповідальності за прийняття незаконних рішень суддями того суду, який вони очолюють. На наше

переконання, превентивним заходом у цій ситуації є запроваджене 8 квітня 2014 року та підтримане новою редакцією Закону України «Про суддоустрій та статус суддів» (2015 р.) положення про обрання суддів на адміністративні посади в судах шляхом таємного голосування суддями відповідного суду, що певною мірою зможе убезпечити останніх від неправомірного тиску на них із боку суб'єкта, схильного до корупційних діянь.

Актуалізується питання професійної якості особистих характеристик суддів, що поєднується з високим рівнем правосвідомості, з професійною мужністю й усвідомленням особистої відповідальності за прийняте рішення. Логічним вважаємо висновок про потребу попередження проникнення в суддівську професію осіб, схильних до вчинення корупційних практик. Одним із необхідних складників у цьому процесі є запровадження етичних стандартів судової діяльності.

Етичні вимоги, що ставляться до суддів у різних країнах, вишлювають із міжнародних і національних документів. Аналіз міжнародної практики дозволяє назвати такі вимоги, обов'язки й обмеження для суддів: а) наявність високих моральних якостей; б) вимога так званої попереджувальної поведінки як при виконанні професійних обов'язків, так і поза службою, щоб не тільки не допустити порушень, а й не викликати підозру в порушенні; в) обмеження або заборона на отримання винагороди і подарунків; г) обмеження або заборона щодо одночасного заняття й політичною чи будь-якою іншою діяльністю.

Етичні положення, зазначені в корпоративних кодексах, відіграють двояку роль: а) дають змогу суддям оцінювати свої дії в повсякденному житті й під час відправлення правосуддя, звіряти їх із вимогами високого престижу своєї професії, і б) служать єдиною системою критеріїв при оцінюванні різних аспектів поведінки судді з боку уповноважених органів у випадку оскарження його дій як таких, що порушують Присягу.

В Україні суддівське співтовариство прийняло власний Кодекс професійної етики суддів, норми якого служать підставою для кваліфікації поступку судді при притягненні його до юридичної відповідальності. Однак загальність і розпливчастість у формулюванні деяких положень, закріплених у ньому, значно ускладнюють застосування Кодексу. Подолати ці негативні моменти можливо, наприклад, за рахунок конкретизації його приписів і включення до структури відповідних коментарів щодо кожного з положень. Брак у тексті Кодексу роз'яснень до статей пояснюється прийнятою в Україні юридичною технікою складання законодавчих актів, згідно з якою коментар не є частиною нормативного акта. Уважаємо, що такий коментар Кодексу професійної етики судді конче потрібен і може бути розроблений на підставі узагальнення практики його застосування.

Зауважимо, що досі бракує законодавчого закріплення етичних вимог до кандидатів у судді й механізму їх установлення. На нашу думку, запровадження механізму оцінювання відповідності особистих якостей кандидата на посаду судді загальним етичним засадам суддівської професії сприятиме попередженню проникнення до корпусу суддів осіб, схильних до корупційних проявів.

Для підвищення ефективності контролю за моральним обличчям судді доцільно вдосконалити правову регламентацію роботи служби дисциплінарних інспекторів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Зважаючи на особливості діяльності, до її складу треба обирати юристів із бездоганною репутацією, необхідними знаннями й досвідом практичної діяльності на посаді судді, адвоката або прокурора не менше 10-ти років. Умови ж їх роботи мають сприяти ефективності виконання ними своїх обов'язків щодо своєчасного виявлення корупційних дій у судовій системі й оперативного вжиття заходів для усунення від посади суддів, що їх учиняють.

Серед найвпливовіших корупціогенних чинників можна назвати також й економічні. На законодавчому рівні регламентовано засади й порядок фінансування судів, де законодавець передбачив участь органів судової влади в бюджетному процесі, які забезпечують фінансування судів із Державного бюджету. Суть цих засад зводиться до того, що фінансування судів повинно здійснюватись у повному обсязі, згідно з відповідними статтями видатків бюджетної класифікації, а уряд не має права зменшувати такі видатки залежно від надходження коштів у дохідну частину Держбюджету. Однак у Законі не міститься механізму дотримання цих положень. Тому вважаємо за доцільне: а) передбачити можливість безакцептного списання обсягів фінансування у випадках ненадходження таких коштів у встановлений строк і б) закріпити вимогу, відповідно до якої зменшення розміру видатків бюджетних коштів на наступний фінансовий рік менше ніж на 5 % від затвердженого розміру в поточному році може мати місце тільки за згодою з'їзду суддів України (Ради суддів України).

Певний корупційний ризик закладено й у норму, що регламентує процедуру визначення сум видатків із Державного бюджету України на поточний фінансовий рік. Зараз цими питаннями займаються органи виконавчої влади за участю органів судових. Так, голова Державної судової адміністрації України у встановлений законодавством строк повинен подати до Кабінету Міністрів України заявку стосовно фінансування судів загальної юрисдикції й органів суддівського самоврядування. При складанні такої заявки важливу роль відіграв би підрахунок середньої вартості розгляду кримінальної чи цивільної справи; з урахуванням цього потрібно визначати вартість правосуддя в цілому, що дозволить за допомогою такого орієнтиру обґрунтувати потреби судів у коштах при їх ма-

теріальному забезпеченні. Указану заявку попередньо належить узгодити з Головою Верховного суду України й схвалити з'їздом суддів України (Радою суддів України). Крім того, бажано було б доповнити цей Закон положенням щодо участі голови ДСА у процесі обговорення проекту Держбюджету й у Верховній Раді України, особливо якщо при його складанні не були повністю враховані бюджетні запити судової влади.

Зазначене актуалізує питання розроблення й запровадження в практику функціонування судової влади антикорупційних стандартів як «єдиних для відокремленої сфери правового регулювання гарантій, обмежень чи заборон, що забезпечують попередження або зменшення впливу корупції на функціонування даної сфери» [4]. Іншими словами, йдеться про потребу розроблення системних заходів заборон, обмежень і дозволів, спрямованих на попередження корупційних проявів у сфері організації й функціонування судової влади.

Висновки. Таким чином, ключовими питаннями (відшпранними точками) при опрацюванні антикорупційних стандартів для сфери судової влади, з нашого погляду, повинні стати: а) статус судді (кваліфікація та спосіб добору й призначення на посаду, строк перебування на ній, можливості для кар'єрного зросту); б) рівень фінансового забезпечення функціонування судів (гарантії їх належного й своєчасного фінансування; індексація й паритетність при розподілі фінансових ресурсів між гілками влади; недопущення одностороннього впливу виконавчої влади при формуванні бюджетного запиту на потреби судової влади; підвищення якості умов роботи для працівників апарату суду); в) правова регламентація (удосконалення механізмів притягнення судді до юридичної відповідальності за вчинення корупційного діяння; мінімізація суддівського угляду, дискреційних повноважень; стандарти якості процесуальних рішень суду); г) соціальний контроль (удосконалення роботи Єдиного державного реєстру судових рішень, повноважень представників народу при здійсненні судочинства; відкритість судових слухань для суспільства та преси тощо); д) організація роботи суду (рівномірність та оптимальність навантаження на суддів; удосконалення системи роботи зі справами, документообігом у суді; спрощення процедури звернення до суду; універсалізація юрисдикції суду тощо). Зменшення проявів корупції у судовій системі підвищить суспільну довіру до неї.

Використані джерела:

1. Корупційні ризики в кримінальному процесі та судовій системі / [М. В. Буромєнський та ін.] ; Ін-т приклад. гуманіст. дослідж., МАКонсалтинг. – К. : Москаленко О. М. ФОП, 2009. – 220 с.
2. Коррупция: природа, проявления, противодействие : [моногр.] / отв. ред. Т. Я. Хабриева. – М. : Юриспруденция, 2012. – 688 с.

3. Марцинкевич А. М. Збірник рішень про притягнення суддів до відповідальності / [А. М. Марцинкевич, Н. Г. Шукліна, О. В. Шамрай, О. П. Іщенко, М. М. Самофал] ; за заг. ред. проф. В. Т. Маляренка. – К., 2012. – 230 с.

4. Основи законодавства про корупційну політику : модел. закон, прийнятий на XXII пленар. засід. Міжпарламент. Асамблеї держав – учасниць СНД : постанова від 15 листоп. 2003 р. / Міжпарламент. Асамблея государств-участников СНГ // Информационный бюллетень. – 2004. – № 33. – С. 235–260.

Москвич Л.М. Коррупционные детерминанты в судебной системе Украины

В статье исследуются причины коррупции в судебной системе Украины. Формулируется понятие и признаки коррупции в суде. Выделяются объективные и субъективные факторы судебной коррупции. Указываются виды коррупционных практик в судебной власти. Приводятся организационно-правовые основы устранения предпосылок для коррупционной практики в процессе осуществления судопроизводства. Анализируется практика привлечения судей к дисциплинарной ответственности за проступки, связанные с коррупционными проявлениями. Указываются меры по уменьшению коррупционных рисков в судебной системе. Предлагаются рекомендации по совершенствованию законодательства о судостроительстве относительно предупреждения коррупции в системе судебной власти.

Ключевые слова: *суд, судебная система, коррупция, детерминанта, судья, коррупционная практика, коррупционный риск.*

Moskvich L.M. Corruption determinants in the judicial system of Ukraine

The article examines the causes of corruption in the judicial system of Ukraine. Formulated concept and characteristics of corruption in court. Distinguished objective and subjective factors of judicial corruption. Specifies the types of corrupt practices in the judiciary. Provides the legal basis for the elimination of prerequisites for corrupt practices in the implementation of the proceedings. The practice of bringing judges to disciplinary responsibility for violations connected with corruption. Specify measures to reduce corruption risks in the judicial system. Recommendations on improvement of legislation on the judicial system regarding the prevention of corruption in the judiciary.

Key issues in drafting anti-corruption standards of the judiciary should be: (a) the status of the judge (qualifications and method of selection and appointment, length of stay, on it, opportunities for career growth); (b) the level of financial support for the functioning of courts (guarantee adequate and timely funding; indexing and parity in the allocation of financial resources between the branches of government; prohibition of the unilateral influence of the Executive in the formation of the budget request for the judiciary; improving the quality of working conditions for workers of a court); (b) legal regulation (improvement of mechanisms of attraction of judges to legal liability for committing acts of corruption; minimizing judicial discretion; the quality standards of procedural decisions of the court); d) social control (improving the functioning of the Unified state register of court decisions, powers of the people's representatives in the exercise of justice; openness of court hearings for the society and the press, etc); (d) organization of

work of the court (the uniformity and optimality of the load on judges; improving the system for handling cases, document in court; simplification of the procedure before the court; the universalization of the court's jurisdiction, and the like).

Key words: *court, judicial system, corruption, determinants, judge, corrupt practices, corruption risk.*

УДК 343.851.3

Л.Г. Остапчук

СЛУЖБА ПРОБАЦІЇ АБО РЕБРЕНДИНГ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ІНСПЕКЦІЇ УКРАЇНИ

У статті на основі аналізу законодавства України проведено спробу визначити перспективи впровадження в Україні інституту пробації шляхом реформування кримінально-виконавчої інспекції. Названо низку основних позитивних змін та нововведень, задекларованих Законом України «Про пробацію» від 05 лютого 2015 року.

Ключові слова: *альтернативні покарання, кримінально-виконавча інспекція, пробація, орган пробації, досудова доповідь, пробаційні програми.*

Постановка проблеми. Починаючи з 1981 року ООН та Рада Європи ухвалювали документи, спрямовані на розширення заходів, альтернативних тюремному ув'язненню. Основні з них: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН №45/110 про Стандартні мінімальні правила ООН щодо заходів, не пов'язаних із тюремним ув'язненням (Токійські правила, 1990 р.), Європейська Конвенція про нагляд за умовно засудженими або умовно звільненими правопорушниками (ETS № 51, 1964 р.), Рекомендація №R (92) 16 Комітету Міністрів Ради Європи про Європейські правила стосовно альтернативних покарань і заходів. У цілому ухвалено близько 20 резолюцій, спрямованих на розвиток у країнах - учасниках ООН або Ради Європи заходів, альтернативних тюремному ув'язненню.

На сьогодні пробація є невід'ємним елементом системи кримінальної юстиції у європейських країнах. Останнім документом, що визначає європейські принципи пробації, стала Рекомендація № CM/(2010)1 КМРЄ про Правила Ради Європи з пробації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання реформування національної кримінально-виконавчої інспекції досліджували такі науковці, як О.В. Беца, І.Г. Богатирьов, О.І. Богатирьова, В.А. Львовичкін, І.С. Яковець та ін. Водночас, окремі аспекти зазначеної проблематики потребують свого дослідження, зокрема й з огляду на суттєве оновлення відповідного законодавства.

Формування цілей. Метою статті є аналіз окремих питань щодо впровадження інституту пробації в Україні.